Najvyšší súd **3 Cdo 33/2013**
Slovenskej republiky

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnému **P. M.**, bývajúcemu v N., **o vymoženie 552,31 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 63 Er 590/2007, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 31. júla 2012 sp. zn. 17 CoE 130/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky:

1. návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.
2. dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 31. júla 2012 sp. zn. 17 CoE 130/2012 **o d m i e t a.**

Povinnému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 552,31 € s príslušenstvom (špecifikovaným v návrhu), pričom právo na vymáhanú sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom z 9. novembra 2006 sp. zn. SR 5296/06 Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného S. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal exekučný súd o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a súd poveril vykonaním exekúcie súdnu exekútorku JUDr. V. K.

Okresný súd Trenčín uznesením z 22. marca 2012 č.k. 63 Er 590/2007-32 exekúciu zastavil. Rozhodnutie o zastavení exekúcie odôvodnil tým, že rozhodcovská doložka, z ktorej

rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc rozhodnúť spor medzi oprávnenou a povinným, predstavuje absolútne neplatnú neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 4 písm. r/ a § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovskú doložku právne posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach v neprospech spotrebiteľa – povinného, obsiahnutú vo formulárovej zmluve vopred pripravenej dodávateľom, ktorú povinný mohol len ako celok prijať alebo odmietnuť a ktorá od spotrebiteľa vyžaduje, aby sa výlučne podriadil rozhodcovskému konaniu. Na neprijateľnom charaktere zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky nič nemení ani to, že umožňuje alternatívnu voľbu medzi právomocou rozhodcovského a všeobecného súdu, nakoľko táto voľba prislúcha iba žalujúcemu a nie je možné ju následne zmeniť, preto je iba logickým dôsledkom, že s ohľadom na povahu právneho vzťahu medzi oprávnenou a spotrebiteľom, žalobcom nebýva spotrebiteľ a voľba právomoci súdu je iba formálna a iluzórna. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd zároveň poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ (ASTURCOM C-40/08 bod 60), z ktorej vyplýva, že „vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského nálezu, musí i bez návrhu posúdiť neprimeranosť rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluve uzatvorenej predávajúcim alebo poskytovateľom a spotrebiteľom. Ak ide o neprimeranú doložku, prislúcha tomuto súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že tento spotrebiteľ nebude uvedenou doložkou viazaný“.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trenčíne uznesením z 31. júla 2012 sp. zn. 17 CoE 130/2012 napadnuté uznesenie potvrdil. Stotožnil sa s právnym záverom súdu prvého stupňa, že rozhodcovská doložka predstavuje neplatnú neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá nezaložila platne právomoc rozhodcovského súdu a rozhodcovský rozsudok, ktorý navrhla nútene vykonať oprávnená nie je spôsobilým exekučným titulom. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalej uviedol, že o neprijateľnú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ má síce podľa rozhodcovskej doložky možnosť si vybrať medzi rozhodcovským alebo všeobecným súdom, ale v prípade, ak by žalobu prv podal dodávateľ, musel by sa spotrebiteľ podriadiť rozhodcovskému konaniu, alebo podať žalobu na všeobecnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Vzhľadom na to prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie odôvodňované tým, že súdy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O.s.p.), lebo nesprávne

interpretovali § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), bez oprávnenia preskúmali exekučný titul „metódou ktorá im v rámci zverenej právomoci neprináleží“, 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), lebo formálna a materiálna vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená tým, že exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, 3. prehliadli, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. d/ O.s.p.), 4. oprávnenej odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), a to tým, že s ňou „nekomunikovali o jej právnych a skutkových návrhoch“, nezohľadnili jej námietky, konali bez nariadenia pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola „vnútroštátnym súdom rozhodovaná na základe správneho a adekvátneho právneho základu, súčasťou ktorého je po vstupe Slovenskej republiky do EÚ aj výklad práva EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v konaní o prejudiciálnej otázke (IV. ÚS 206/08)“, 5. sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali dokazovanie, 6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) spočívajúcom na nesprávnej aplikácii a interpretácii § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z., § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, a tiež Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Z týchto dôvodov oprávnená žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a Súdnemu dvoru Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

K dovolaniu oprávnenej sa vyjadril povinný, ktorý uviedol, že rozhodcovská doložka nebola dojednaná v súlade s jeho vôľou, nemal na výber, či ju akceptuje alebo nie a o jej následkoch nebol informovaný počas procesu uzatvárania zmluvy o úvere.

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania.

Návrh na prerušenie dovolacieho konania odôvodnila oprávnená poukázaním na obsah uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. apríla 2012 sp. zn. IV. ÚS 95/2010, v ktorom boli zaujaté závery v otázke procesného postupu v súvislosti s (ne)predložením prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie a tiež zodpovednosti členského štátu za porušenie práva Európskej únie postupom a rozhodovaním vnútroštátneho súdu (pozri napríklad rozsudok z 30. septembra 2003 vo veci Köbler proti Rakúskej republike, C-224/01). Povinnosť predkladať prejudiciálne otázky Súdnemu dvoru Európskej únie sa vzťahuje na vnútroštátne súdy, proti rozhodnutiu ktorých nie je v konkrétnom prípade prípustné odvolanie, sťažnosť alebo dovolanie umožňujúce preskúmanie rozhodnutia v právnych otázkach súvisiacich s aplikáciou práva Európskej únie. Dovolateľka vyslovila názor, že v danom prípade má rozhodovať dovolací súd (súd, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva), preto je dovolací súd povinný predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie na prejudiciálne posúdenie otázky, ktoré oprávnená nastolila.

V súvislosti s posúdením dôvodnosti návrhu oprávnenej na prerušenie konania o jej dovolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že podľa § 243c O.s.p. pre konanie na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné; ustanovenia § 92 ods. 1 a 4 a § 95 však pre konanie na dovolacom súde neplatia. Podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Súd ako autoritatívny orgán rozhodujúci spory a iné právne veci je povinný obligatórne prerušiť súdne konanie, ak rozhodol o tom, že požiada podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Súdny dvor Európskej únie o vydanie rozhodnutia o predbežnej (prejudiciálnej) otázke. Podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie má Súdny dvor Európskej únie právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcii, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie. Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol. Ak sa táto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie. Ak sa takáto otázka položí v prebiehajúcom konaní pred súdnym

orgánom členského štátu v súvislosti s osobou, ktorá je vo väzbe, Súdny dvor Európskej únie koná bezodkladne. V druhej vete čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je zakotvená povinnosť vnútroštátneho súdneho orgánu, proti ktorého rozhodnutiu nie je opravný prostriedok prípustný, požiadať Súdny dvor Európskej únie o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke nemožno vykladať absolútne, t.j. že vnútroštátny súdny orgán má vždy a za akýchkoľvek okolností povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke v zmysle čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

K otázke povinnosti vnútroštátneho súdneho orgánu predložiť predbežnú otázku Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa na základe predbežnej otázky položenej Corte suprema Cassazione vyjadril aj Súdny dvor Európskej únie. V rozsudku CILFIT, C – 283/81 zo 6. októbra 1982 Súdny dvor uviedol: „Článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) sa má vykladať v tom zmysle, že súd, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva, s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že položená otázka nie je relevantná alebo Súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva (tzv. acte éclairé, obdobne vo veci Da Costa 28,29 až 30/62, z 27. marca 1963, Zb. 61,77, fr. znenie), alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti (tzv. acte clair), pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva“.

V danom prípade treba za určujúce považovať to, že rozhodnutia súdov nižších stupňov nespočívajú na aplikácii alebo interpretácii práva Európskej únie. Z rozhodnutí, ktorých zrušenia sa oprávnená podaním dovolania domáha, celkom jednoznačne vyplýva, že o neprípustnosti a zastavení exekúcie bolo rozhodnuté z dôvodu absencie riadneho exekučného titulu, nakoľko rozhodcovský rozsudok bol vydaný rozhodcovským súdom na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky – rozhodcovskej doložky. Procesný postup súdov mal v danom prípade podklad najmä v ustanoveniach § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku a hmotnoprávny dôvod zastavenia exekúcie vyplýva z právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv obsiahnutej v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zo strany súdov

nižších stupňov išlo teda v preskúmavanej veci výlučne o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že nie je daný žiadny dôvod, pre ktorý by malo byť vyhovené návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Dovolací súd vzhľadom na to predmetný návrh zamietol.

2. V ďalšom pristúpil dovolací súd k posúdeniu, či dovolanie oprávnenej proti uzneseniu odvolacieho súdu smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon dovolanie pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmavanej veci prichádzala do úvahy len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

2.1. Dovolateľka namieta, že súdy v danom prípade rozhodli vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci (§ 237 písm. a/ O.s.p.), resp. že rozhodli „nad rámec“ ich oprávnení.

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávnych, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy (viď bližšie § 7 ods. 2 O.s.p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť

a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľka procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O.s.p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemali konať a rozhodovať. Ich právomoc konať v exekučnom konaní nepopiera. Vyčíta im, že nesprávne interpretovali § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z., pričom bez oprávnenia preskúmali exekučný titul „metódou, ktorá im v rámci zverenej právomoci neprináleží“. Dovolateľka tu teda namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku právomoci súdov, ale o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Oprávnená takto formulovanou námietkou nedostatku právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.) dostatočne nezohľadňuje, že ňou napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, resp. exekúcii, v ktorej rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vzhľadom na to dospel dovolací súd k záveru, že námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. nie je opodstatnená. Súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

2.2. Podľa názoru oprávnenej došlo k konaní k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. d/ O.s.p. Tvrdí, že o tom, či sa predmetná exekúcia vykonáva na základe vykonateľného exekučného titulu, bolo už právoplatne rozhodnuté vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. So zreteľom na to dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k dovolateľkou tvrdenej procesnej vade.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku (§ 167 ods. 2 O.s.p.).

Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

Zo spisu vyplýva, že súdny exekútor, ktorému oprávnená doručila návrh na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom, a.s. z 9. novembra 2006 sp. zn. SR 5296/06, požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd Trenčín následne poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie (viď poverenie z 23. mája 2007 č. 5309 020691).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá námietku právoplatne rozhodnutej veci. Poverenie súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, je individuálny právno-aplikačný akt, ktorý má priame právne účinky len voči osobe súdneho exekútora. Ide o procesný úkon exekučného súdu adresovaný súdnemu exekútorovi, na základe ktorého súdny exekútor môže začať vykonávať exekúciu (§ 36 ods. 2 druhá veta Exekučného poriadku), a ktorý preukazuje oprávnenie súdneho exekútora vykonávať exekúciu (k tomu viď bližšie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Z uvedených dôvodov udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nezakladá prekážku res iudicata pre rozhodnutie exekučného súdu, ktoré v neskoršom štádiu exekučného konania založí na právnom závere, že exekučný titul pripojený k návrhu na vykonanie exekúcie nie je vykonateľný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach v iných právnych veciach uviedol, že exekučný súd má povinnosť počas celého exekučného konania skúmať, či sa vykonanie exekúcie navrhuje na podklade vykonateľného exekučného titulu (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 52/2010, 2 Cdo 269/2012, 3 Cdo 210/2011, 4 Cdo 52/2012, 5 Cdo 42/2012, 6 Cdo 135/2012 a 7 Cdo 162/2011). Rovnaký názor zastáva aj Ústavný súd Slovenskej republiky (viď napríklad sp. zn. I. ÚS 203/2011, II. ÚS 417/2011,

IV. ÚS 456/2012), ktorý konštatoval, že „záver krajského súdu o oprávnení okresného súdu preskúmavať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania, a nielen pred vydaním poverenia, plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku, a nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (viď bližšie I. ÚS 410/2012). Právny názor dovolateľky, z ktorého v danom prípade vyvodzuje procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., sa prieči podstate uvedeného konštatovania. Pokiaľ by bol predmetný názor oprávnenej správny, nebolo by už skúmanie vykonateľnosti exekučného titulu možné v tých (neskorších) štádiách exekučného konania, ktoré nasledujú po postupe exekučného súdu v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Je však v úplnom súlade s Exekučným poriadkom, ak exekúciu zastaví súd, ktorý vydal poverenie na vykonanie exekúcie, neskôr ale zistil, že tvrdený exekučný titul exekučným titulom nemôže byť.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že oprávnená neopodstatnene namieta, že v konaní pred súdmi nižších stupňov došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. d/ O.s.p.

2.3. Dovolateľka tvrdí, že v konaní došlo tiež k procesnej vade v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p. (t.j. že súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný). Uvedené ustanovenie dopadá na prípady, kedy súd prejednal a rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu. O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ale ide len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon, ktorým sa začína konanie. V predmetnom exekučnom konaní nejde o prípad, že by exekučný súd konal a rozhodoval bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania.

Exekučné konanie sa začína na návrh (§ 36 ods. 1 Exekučného poriadku).

Obsah spisu potvrdzuje, že oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie (č.l. 2 spisu). Jej dovolacia námietka, že v konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p., nemá preto žiadne opodstatnenie.

2.4. Dovolateľka zastáva tiež názor, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa

tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Oprávnená tvrdí, že k odňatiu jej možnosti pred súdom konať došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti. Rovnako im vytýka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Z dovolania vyplýva názor oprávnenej, že k odňatiu jej možnosti pred súdom konať došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti. Rovnako im vytýka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pri tom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. Exekučný súd v štádiu skúmania, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. Pri tomto posudzovaní nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a pre posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Pokiaľ pre záver o tom, či určité rozhodnutie je alebo nie je vykonateľný exekučný titul môže dospieť exekučný súd pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku aj len

na základe údajov vyplývajúcich zo spisu, obdobne, teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného, môže dospieť k tomuto záveru aj v neskorších štádiách exekučného konania.

So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľka neopodstatnene vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že súdy rozhodli bez vykonania „dokazovania“, bez nariadenia pojednávania a jej osobnej účasti.

Z dovolania vyplýva názor oprávnenej, že súdy nezistili v potrebnom rozsahu skutkový stav. Namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. (výlučne ktorá by, ako už bolo uvedené, mohla v danom prípade založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Vytýkaná neúplnosť alebo nesprávnosť by mohla byť (prípadne) spojená s procesnou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., vada tejto povahy ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že namietaným postupom súdov nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces v zmysle uvedených článkov nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo (podľa jej názoru) dôjsť tým, že súd prvého stupňa exekučné konanie zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci odvolací súd i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zastavenie exekučného konania.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Len platná rozhodcovská doložka môže totiž založiť právomoc na konanie rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní.

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t.j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom a v danom prípade aj s ustanovením § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. V tejto súvislosti treba uviesť, že uplatnený postup a prijaté právne závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (viď napr. uznesenie z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

Takéto oprávnenie má exekučný súd aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z.z. V prípade zisteného nedostatku v tomto smere je exekučný súd oprávnený konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. septembra 2012 sp. zn. 5 Cdo 230/2011.

V preskúmavanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej. Dovolací súd sa stotožňuje so závermi odvolacieho a exekučného súdu a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Pre prípad, že oprávnená namieta aj to, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, dovolací súd uvádza, že judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu nižšieho stupňa považovaná za tzv. inú procesnú vadu konania (viď R 111/1998), ktorá ale sama o sebe prípustnosť dovolania nezakladá, lebo nie je vadou uvedenou v § 237 O.s.p. (k tomu viď aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012).

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmavanej veci nešlo o prípad zastavenia exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre tento postup neboli splnené zákonné predpoklady. Pokiaľ súd prvého stupňa exekúciu zastavil a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nemal ich postup za následok odňatie možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

2.5. Dovolateľka namieta, že v konaní došlo k procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd v súvislosti s tým opakovane uvádza, že vada tejto povahy je relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý ale môže byť úspešne uplatnený iba ak je dovolanie procesne prípustné (o tento prípad v preskúmavanej veci nejde). Sama vada tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladá.

2.6. V dovolaní sa napokon s rozsiahlym odôvodnením tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (iba výskyt ktorej v konaní

na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011 a sp. zn. 6 Cdo 41/2011).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, d/, e/ a f/ O.s.p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V konaní o dovolaní vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu náhradu trov týchto konaní nepriznal, lebo nepodal návrh na náhradu trov konania (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júla 2013

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková